

మహానారాయణోపనిషత్

ఓం స॒హ నా॑వ॒తు | స॒హ నా॑ భు॒నక్తు | స॒హ ప్రి॑ర్యం క॒రవా॑వహా | తే॒జస్వి॑ నా॒వభీ॑తమస్తు॒ మా
వి॒ద్విషా॑వహే॒ || ఓం శా॒ంతిః శా॒ంతిః శా॒ంతిః॑ ||

ప్రథమోఽనువాకః | అంభస్యపారే

అం॒భస్య॑పారే భు॒వన॑స్య మధ్యే నా॒కస్య॑ పృ॒ష్ఠే మ॒హతా॑ మహి॒యాన్ |

శు॒క్రేణ॑ జ్యోతి॒గ్ంషి స॑మను॒ప్రవి॑ష్టః ప్ర॒జాప॑తిశ్చ॒రతి॑ గర్భే అ॒న్తః || 1 ||

యస్మి॑న్నిదగ్ం స॒ం చ॒ వి చైతి॑ సర్వం॒ యస్మిన్ దే॒వా అ॒భి విశ్వే॑ ని॒షేదుః॑ |

తదే॒వ భూ॑తం తదు॒ భవ్య॑మా ఇ॒దం తద॑క్షరే ప॒రమే॑ వ్యోమన్ || 2 ||

యేనా॑వృ॒తం ఖం చ॒ దివం॑ మ॒హిం చ॒ యేనా॑ది॒త్యస్త॑పతి తే॒జసా॑ భ్రా॒జసా॑ చ |

యమ॑న్తః స॒ముద్రే॑ క॒వయో॑ వయన్తి॒ యద॑క్షరే ప॒రమే॑ ప్ర॒జాః || 3 ||

యతః॑ ప్ర॒సూతా॑ జ॒గతః॑ ప్ర॒సూతీ॑ తో॒యేన॑ జీ॒వాన్ వ్యచ॑సర్జ భూ॒మ్యామ్ |

యదో॑షభీ॒భిః పు॒రుషాన్ ప॒శూగ్శ్చ॑ వి॒వేశ॑ భూతాని చరాచరా॑ణి || 4 ||

అతః॑ ప॒రం నాన్యద॑ణీ॒యసగ్ం హి॑ పరాత్ప॒రం యన్మహా॑ తో మహా॒న్దమ్ |

యదే॑కమ॒వ్యక్తమ॑నన్తరూపం విశ్వం పు॒ర్రాణం తమ॑సః ప॒రస్తాత్ || 5 ||

తదే॒వర్తం॑ తదు॒ స॒త్య॑మా॒ను॒స్తదే॒వ బ్ర॒హ్మ ప॒ర॒మం క॒వీ॒నామ్ ।

ఇ॒ష్టాపూ॒ర్తం బ॒హుధా॑ జా॒తం జా॒యమా॑నం వి॒శ్వం బ॒భర్తి॑ భు॒వన॑స్త్వ నో॒భిః ॥ 6 ॥

తదే॒వాగ్ని॑స్త్వద్వో॒యస్త॑త్సార్వ॒స్త్వదు॑ చ॒న్ద్రమాః॑ ।

తదే॒వ శు॒క్రమ॑మృ॒తం తద్భ॑హ్మ తదా॒పః స ప్ర॒జాప॑తిః ॥ 7 ॥

సర్వే॑ ని॒మేషా॑ జ॒జ్ఞిరే॑ వి॒ద్యుతః॑ పు॒రుషా॑ద॒భి ।

క॒లా ము॒హూర్తాః కా॒ష్ఠాశ్చో॒హోరా॑త్రాశ్చ సర్వ॑ణః ॥ 8 ॥

అ॒ర్థమా॒సా మా॒సా ఋ॒తవః॑ సం॒వత్స॑రశ్చ క॒ల్పన్తా॑మ్ ।

స ఆ॒పః ప్ర॒దు॒ఘే ఉ॒భే ఇ॒మే అ॒న్తరి॑క్ష॒మథో॑ సు॒వః ॥ 9 ॥

వై॒నమూ॑ర్ధ్వం న తి॒ర్యగ్చా॑న మ॒ధ్యే ప॒రిజ॑గ్ర॒భత్ ।

న తస్యే॑శే॒ కశ్చ॑న తస్య నామ మ॒హద్య॑ణః ॥ 10 ॥

న స॒ందృ॑శే తి॒ష్ఠతి॑ రూ॒పమ॑స్త్వ న చ॒క్షు॑షా ప॒శ్యతి॑ కశ్చ॒వైనమ్॑ ।

హృ॒దా మ॒నీషా॑ మ॒నసా॑భి॒క్తౌ య ఏ॒నం వి॒దుర॑మృ॒తాస్తే॑ భ॒వన్తి ॥ 11 ॥

అ॒ధ్యః సంభూ॑తో హిర॒ణ్యగ॑ర్భ ఇ॒త్యష్టా॑ ॥

ఏ॒ష హి దే॒వః ప్ర॒విశో॑ఽను స॒ర్వః పూ॒ర్వో హి జా॒తః స ఉ॒గర్భే॑ అ॒న్తః ।

స వి॒జాయ॑మా॒నః స జ॒నిష్య॑మా॒ణః ప్ర॑త్య॒జ్ఞుభా॑న్తి॒ష్ఠతి॑ వి॒శ్వతో॑ము॒ఖః ॥ 12 ॥

వి॒శ్వత॑శ్చక్షు॒రుత॑ వి॒శ్వతో॑ ము॒ఖో వి॒శ్వతో॑ హస్త ఉ॒త వి॒శ్వత॑స్పాత్ ।

సం బా॒హుభ్యాం॑ నమ॒తి సం పత॑త్తైర్ద్యౌ॒వపృ॑థి॒వీ జ॒నయన్॑ దే॒వ ఏకః॑ ॥ 13 ॥

వే॒నస్తత్ ప॑శ్య॒న్విశ్వా॑ భు॒వనా॑ని వి॒ద్వాన్ యత్ర॑ వి॒శ్వం భవ॑త్యే॒కనీ॑ళమ్ ।

యస్మి॑న్ని॒దగ్ంసం చ వి చై॒కగ్ంస॑ ఓ॒తః ప్రోత॑శ్చ వి॒భుః ప్ర॒జాసు॑ ॥ 14 ॥

ప్ర తన్వోచే అమృతం ను విద్వాన్ గన్ధర్వో నామ నిహితం గుహాసు ।

త్రీణి పదా నిహితా గుహాసు యస్తద్వేద సవితుః పితాసత్ ॥15॥

స నో బన్ధుర్బలతా స విధాతా ధామాని వేద భువనాని విశ్వా ।

యత్ర దేవా అమృతమానశానాస్తృతీయే ధామాన్యఙ్భైరయన్త ॥16॥

పరి ద్యౌవౌపృథివీ యన్తి సద్యః పరి లోకాన్ పరి విశ్వాః పరి సువః ।

ఋతస్య తన్తుం వితతం విచృత్య తదపశ్యత్తదభవత్ ప్రజాసు ॥17॥

పరిత్య లోకాన్ పరిత్య భూతాని పరిత్య సర్వాః ప్రవిశో విశశ్చ ।

ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్యాత్మనోఽఽత్మానమభిసంబభూవ ॥18॥

సదస్సతిమద్భుతం ప్రియమిష్టస్య కామ్యమ్ । సనిం మేధామయాసిషమ్ ॥19॥

ఉద్దిప్యస్వ జాతవేదోఽపఘ్నన్నిర్ఋతిం మమ ।

పశూగశ్చ మహ్యమావహా జీవనం చ విశోవిశ ॥20॥

మా నో హిగంసీజ్ఞాతవేదో గామశ్వం పురుషం జగత్ ।

అబుధ్రదగ్న ఆగహి శ్రియా మా పరిపాతయ ॥21॥

గాయత్రీమంత్రాః

పు॒రు॒ష॒స్య వి॒ద్మ॒ స॒హ॒స్రాక్ష॒స్య మ॒హాదే॒వ॒స్య భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ రు॒ద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥22 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే మ॒హాదే॒వాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ రు॒ద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥23 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే వక్ర॑తు॒ణ్ణాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ ద॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥24 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే చక్ర॑తు॒ణ్ణాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ న॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥25 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే మ॒హానై॒వాయ భీ॒మ॒హి । తన్నః॑ షణ్ము॒ఖః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥26 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే సు॒వర్ణ॑ప॒క్షాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ గరు॒డః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥27 ॥

వే॒దాత్మ॑నాయ వి॒ద్మ॒హే హిర॑ణ్యగర్భ॒య భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ బ్ర॒హ్మ ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥28 ॥

నా॒రా॒య॒ణాయ వి॒ద్మ॒హే వా॒సుదే॒వాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ విష్ణుః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥29 ॥

వ॒శ్ర॒న॒భాయ వి॒ద్మ॒హే తీ॒క్ష్ణద॒గ్ధౌ॒ష్ట్రాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ నా॒రసి॒గం॒ధాః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥30 ॥

భా॒స్కరా॑య వి॒ద్మ॒హే మ॒హద్వ॑తిక్ర॒య భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ ఆది॒త్యః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥31 ॥

వై॒శ్వా॒నరా॑య వి॒ద్మ॒హే లా॒లీ॒లాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ అగ్నిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥32 ॥

కా॒త్యాయ॑నాయ వి॒ద్మ॒హే క॒న్యకు॑మారి భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ దుర్గిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥33 ॥

దూర్వాసూక్తమ్

సహస్రపరమా దేవీ శతమూలా శతాఙ్కుర ।

సర్వగం హరతు మే పాపం దూర్వా దుఃస్వప్ననాశనీ ॥34 ॥

॥ కాణ్డోత్కాణ్డోత్ పురోహస్తీ పరుషః పరుషః పరి ।

ఏవా నో దూర్వై ప్రతను సహస్రైణ శతేన చ ॥35 ॥

యా శతేన ప్రతనాషి సహస్రైణ విరోహసి । తస్మాదై దేవీష్టకే విధేమ హవిషా వయమ్ ॥36 ॥

అశ్వక్రాంతే రథక్రాంతే విష్ణుక్రాంతే వసుధ్రా । శిరసా ధారయిష్యామి రక్షస్వ మాం పదే పదే ॥37 ॥

మృత్తికాసూక్తమ్

భూమిర్ధేనుర్ధరణీ లోకధారణీ । ఉద్భుతాఽసి వరాహేణ కృష్టేన శతబ్రాహ్మనా ॥38 ॥

మృత్తికే హన మే పాపం యస్మయా దుష్కృతం కృతమ్ ।

మృత్తికే బ్రహ్మదత్తాఽసి కాశ్యపేనాభిమన్రితా ।

మృత్తికే దేహి మే పుష్టిం త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥39 ॥

మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్నే నిర్బుధ మృత్తికే ।

తయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్ ॥40 ॥

శత్రుజయమంత్రాః

యత ఇన్ద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృణి ।

మఘవఞ్ఞగ్ని తవ తన్న ఊతయే విద్విషో విమృధో జహి ॥41 ॥

స్వస్తిదో విశస్పతిర్వృత్రహో విమృధోవశీ । వృషేన్ద్రః పుర ఏతు నః స్వస్తిదో అభయఙ్కరః ॥42 ॥

స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృధ్ధత్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తి నస్తార్ఘ్యో అలిప్తనైమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ||43 ||

||
ఆపాన్తమన్వస్త్వపలప్రభర్క్సా ధునిః శిమివాఞ్ఞరుమాగ్ంఋజీషి ।

సోమో విశ్వోన్యతసావనోని నార్వోగిష్ఠం ప్రతిమానోనిదేభుః ||44 ||

బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్వి సీమతః సురుచో వేన ఆవః ।

స ఋద్నియా ఉపమా అస్య విష్ఠాః సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః ||45 ||

స్యోనో పృథివి భవో నృక్షరో నివేశనీ । యచ్ఛానః శర్మ సప్రథాః ||46 ||

గంధద్వారం దురోధర్షిషాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।

ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ||47 ||

||
శ్రీర్గే భజతు అలక్ష్మీర్గే నశ్యతు । విష్ణుముఖా వై

దేవాశ్శన్ధోభిరిమాల్లోకాననపజయ్యమభ్యజయన్ ।

మహాగ్ం ఇన్ద్రో వజ్రబాహుః షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు ||48 ||

స్వస్తి నో మఘవా కరోతు హన్తు పాషానం యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి ||49 ||

సోమానగ్గ్ స్వరణం కృణుహి బ్రహ్మణస్సతే । కక్షివన్తం య ఔశిజమ్ ।

శరీరం యజ్ఞశమలం కుసిదం తస్మిన్భీదతు యోఽస్మాద్ద్వేష్టి ||50 ||

చరణం పవిత్రం వితతం పుర్రాణం యేన పూతస్తరతి దుష్ప్రతాని ।

తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతా అతి పాషానమరాతిం తరేమ ||51 ||

సజోషా ఇన్ద్ర సగణో మరుద్భిః సోమం పిబ వృత్రహఞ్శ్చర విద్వాన్ ।

జహి శత్రూగ్ంరప మృధో నుదస్వాధోభయం కృణుహి విశ్వతోనః ||52 ||

సుమిత్రా న ఆప ఓషధయః సన్తు దుర్మితౌస్తస్మై భూయాసుర్యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం చ వయం

ద్విష్ణుః ||53 ||

ఆపో హిష్ఠా మయోభువన్తా న ఊర్జే దధాతన | మహేరణాయ చక్షసే |

యో వః శివతమో రసస్తస్య భాజయతేఽహ నః | ఉశతీలివ మాతరః |

తస్మా అరణ్యమామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ | ఆపో జనయథా చ నః ||54 ||

అఘమర్షణసూక్తమ్

హిరణ్యశృంగం వరుణం ప్రపథ్యే తీర్థం మే దేహి యాచితః |

యన్మయా భుక్తమసాధానాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః ||55 ||

యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృతం కృతమ్ |

తన్న ఇన్ద్రో వరుణో బృహస్పతిః సవితా చ పునన్తు పునః పునః ||56 ||

నమోఽగ్నయేఽపృమతే నమ ఇన్ద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణ్యై నమోఽధ్యుః ||57 ||

యదపాం క్రూరం యదమేధ్యం యదశాన్తం తదపగచ్ఛతాత్ ||58 ||

అత్యాశనాదతీపానాద్యచ్ఛ ఉగ్రాత్ ప్రతిగ్రహాత్ |

తన్నో వరుణో రాజా పాణినోహ్యవమర్శతు ||59 ||

సోఽహమపాపా విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః |

నాకస్య పృష్ఠమారుహ్య గచ్ఛేద్భూషాసలోకతామ్ ||60 ||

యశ్చాపు వరుణస్య పునాత్వఘమర్షణః ||61 ||

ఇమం మే గణే యమునే సరస్వతి శుతుర్ని స్తోమగ్ం సచతా పరుష్ణియా |

అసిక్నియా మరుద్వృధే వితస్తయాఽఽర్హికియే శృణుహ్య సుషామయా ||62 ||

ఋ॒తం॑ చ॒ స॒త్యం॑ చ॒ భే॒ద్ధాత్త॒ప॒సోఽధ్య॑జాయత ।

తతో॑ రా॒త్రిర॑జాయత॒ తత॑స్స॒ముద్రో॑ అ॒ర్ణవః॑ ॥63॥

స॒ముద్రో॑ ద॒ర్శ్ణవా॑ద॒భి సం॑వ॒ధ్నరో॑ అ॒జాయ॑త । అ॒హో॒రా॒త్రాణి॑ వి॒దధ॑ద్వి॒శ్వస్య॑ మి॒షతో॑ వ॒శే ॥64॥

సూ॒ర్యోచ॑న్త॒మసో॑ ధా॒తా య॑థా॒పూర్వ॑మకల్పయత్ ।

వి॒వం చ॑ పృ॒థివీం॑ చ॒న్తరి॑క్ష॒మథో॑ సు॒వః ॥65॥

య॒త్యృ॒థివ్యా॑గ్ం ర॒జస్స॒మాన్తరి॑క్షే వి॒రోద॑సి । ఇ॒మాగ్ స్తదా॑పో వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః ॥

పు॒నన్తు॑ వ॒సవః॑ పు॒నాతు॑ వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః । ఏ॒ష భూ॑తస్య మ॒ధ్యే భు॑వనస్య గో॒ష్ఠా ॥

ఏ॒ష పు॒ణ్యకృ॑తాం లో॒కానై॑ష మృ॒త్యోర్ హి॑ర॒ణ్మయమ్॑ ।

ద్యా॒వాపృ॒థివ్యోర్హి॑ర॒ణ్మయ॑గ్ం స॒గ్ శ్రీ॒తగ్ం॑ సు॒వః । స న॒స్సువ॑స్స॒గ్ంశి॑శా॒భి ॥66॥

ఆర్ధం॑ జ్వ॒లతి॑జ్యోతి॒రహ॑మస్మి । జ్యోతి॒ర్జ్వల॑తి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । యో॒ఽహ॑మస్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి ।

అ॒హమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । అ॒హమే॑వా॒హం మాం॑ జ॒హోమి॑ స్వా॒హా ॥67॥

అ॒కార్య॑కార్యవక్తి॒ర్ణి ధై॒వో భూ॑ణహో గురు॒తల్ప॑గః ।

వరు॑ణోఽపా॒మఘ॑మర్షణస్త॒స్మాత్ పా॒పాత్ప్ర॑ము॒చ్ఛతే॑ ॥68॥

ర॒జోభూ॑మి॒ష్టమా॑గ్ంరోద॒యస్వ॑ ప్ర॒వద॑న్తి భి॒రః ॥69॥

ఆ॒క్రా॒న్ధము॑ద్రః ప్ర॒థమే॑ వి॒ధర్మ॑జ్ఞానయన్ప్ర॒జా భు॑వనస్య రా॒జా ॥

వృ॒షా ప॒విత్రే॑ అ॒భిసా॑నో అ॒వ్యే బృ॒హథ్సో॑మో వా॒వృథే॑ సు॒వన॑ ఇ॒న్ధుః ॥70॥

2. దుర్గాసూక్తమ్

ఓం జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహతి వేదః ।

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సిద్ధం దురితాఽత్యగ్నిః ॥1

తామగ్నివర్ణం తపసా జ్వలంతిం వైరోచనం కర్ణఘరేషు జష్ణామ్ ।

దుర్గాం దేవీగం శరణమహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః ॥2

అగ్నే త్వం పారయా నవ్యో అస్మాన్ ధ్వజిభరతి దుర్గాణి విశ్వా ।

పూశ్చ పృథ్వీ బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః ॥3

విశ్వోని నో దుర్గహ జాతవేదః సిద్ధున్న నావా దురితాఽతిపర్షి ।

అగ్నే అత్రివన్దనసా గృణాన్ ఽస్మాకం బోధ్యవితా తనూనామ్ ॥4

ప్రతనాజితగ్ం సహమానముగ్రమగ్నిగ్ం హువేమ పరమాధ్వధస్థాత్ ॥

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా జ్ఞామద్దేవో అతి దురితాఽత్యగ్నిః ॥5

ప్రత్నాషి కమిడ్యో అధ్వరేషు సనాచ్ఛ హోతా నవ్యశ్చ సఖి ।

స్వాఽఽగ్నే తనువం పిప్రయస్వాస్సభ్యం చ సౌభగమాయజస్వ ॥6

గోభిర్ఘృష్టమయుజో నిషిక్తవేస్త్ర విష్ణోరనుసంచరేమ ।

నాకస్య ప్రప్థమభి సంవసానో వైష్ణవీం లోక ఇహ మాదయన్తామ్ ॥7

(ఓం కాత్వాయనాయ విన్దహే కన్యకుమారి భీమహి । తన్నో దుర్గాః ప్రచోదయాత్ ॥)

3 | వ్యాహృతి — హోమమంత్రాః

భూ॑ర॒న్న॒మ॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ఽన్నం॒ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నం॑ చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్యస్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॒భ్యస్సు॒ధా పి॒తృ॒భ్యో॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నమో॑మ్ || 1 ||

4 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్యస్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॒భ్యస్సు॒ధా పి॒తృ॒భ్యో॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒గ్నః॑ ఓమ్ || 1 ||

5 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ చ॒ పృ॒థి॒వ్యై॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ చ॒న్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒
స్వా॒హా॑ సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ చ॒ ది॒వే॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ చ॒ నక్ష॑త్రే॒భ్యశ్చ॑
ది॒గ్భ్యశ్చ॑ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ న॒మో॑ దే॒వే॒భ్యస్సు॒ధా పి॒తృ॒భ్యో॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర్హ॒రోమ్ || 1 ||

6 | జ్ఞానప్రాప్త్యర్థా — హోమమంత్రాః

పా॒హి నో॑ అ॒గ్నః॑ ఏ॒నసే॑ స్వా॒హా॑ | పా॒హి నో॑ వి॒శ్వవే॑దసే॒ స్వా॒హా॑ | య॒జ్ఞం॑ పా॒హి వి॒భావ॑సో॒ స్వా॒హా॑ |
స॒ర్వం॑ పా॒హి శత॑క్ర॒తో స్వా॒హా॑ || 1 ||

7 |

పా॒హి నో॑ అ॒గ్నః॑ ఏ॒కయా॑ | పా॒హ్యుత॑ ద్వి॒తీయ॑యా | పా॒హ్యార్థం॑ త్రి॒తీయ॑యా |
పా॒హి గీ॒ర్భిశ్చ॑ త్ర॒స్యభి॑ర్వ॒సో స్వా॒హా॑ || 1 ||

8 | వేదావిస్మరణాయ జపమంత్రాః

యశ్చన్దసామృషభో విశ్వరూపశ్చన్దోభ్యశ్చన్దాగ్న్యావివేశ | సచాగ్ంశిక్యః పురో
వాచోపనిషదిన్ద్రోజ్యేష్ఠ ఇన్ద్రియాయ ఋషిభ్యో నమో దేవేభ్యస్సుధా పితృభ్యో
భూర్భువస్సువశ్చన్ద ఓమ్ || 1 ||

9 |

నమో బ్రహ్మణే ధారణం మే అష్టైరోకరణం ధారయితా భూయాన్తం
కర్ణయోశ్చృతం మా చోఽఙ్గం మమాముష్మ ఓమ్ || 1 ||

10 | తపః ప్రశంసా

ఋతం తపస్సత్యం తపశ్చృతం తపశ్శాన్తం తపో దమస్తపశ్శమస్తపో దానం తపో యజ్ఞం తపో
భూర్భువస్సువర్షశ్చైతదుపాపైతత్తపః || 1 ||

11 | విహితాచరణప్రశంసా నిషిద్ధాచరణనిందా చ

యథా వృక్షస్య సంపుష్పితస్య దూరాద్గన్ధో వాత్యేవం పుణ్యస్య కర్మణో దూరాద్గన్ధో
వాతి యథాఽసిధారాం కర్తేఽవహితామవక్త్రామే యద్యువే యువే హవా విహ్వయిష్యామి కర్తం
పతిష్యామి త్వేవమమృతాదత్సానం జగుప్సేత్ || 1 ||

12 | దహరవిద్యా

అణోరణీయాన్ మహతో మహీయానాత్మా గుహాయాం నిహితోఽస్య జన్తవః |
తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకో ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్ || 1 ||
సప్త ప్రాణాః ప్రభవన్తి తస్మాద్భుష్టాల్చిషస్సమిధః సప్త జిహ్వః |
సప్త ఇమే లోకా యేషు చరన్తి ప్రాణా గుహాశయాన్నిహితాస్సప్త సప్త || 2 ||

అతస్సముద్రో గిరయశ్చ సర్వైః సాధ్వీన్దనైః సిద్ధవస్సర్వరూపాః ।

అతశ్చ విశ్వాః ఓషధయో రసాచ్చ యేనైష భూతస్త్రిష్టత్సంద్రాత్సా ॥3॥

బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్విప్రాణాం మహిషా మృగాణామ్ ।

శ్వేనో గృధ్రాణాం స్వభిర్విరాజాన్ గంధామః పవిత్రమత్యేతిరేభన్ ॥4॥

అజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వం ప్రజాం జనయన్త్రిగ్ం సరూపామ్ ।

అజా హ్యేకో జషమాణోఽనుశతే జహత్యేనాం భుక్తభోగామజోఽన్యః ॥5॥

హగ్ంసశ్చుచిషద్వసురన్దరిక్షసద్ధౌతా వేదిషదతిభిర్దురోణసత్ ।

న్యషద్వరసదృతసద్వృషసదభ్రా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ ॥6॥

~~యస్సాజ్ఞాతా న పరా నైవ కిం దనానయ ఆవివేశ భువనాని విశ్వాః ।~~

~~ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదాన్స్త్రిణి జ్యోత్గింషి సచతే స జాహ్నీ ॥౮౫॥~~

~~విధర్తారగ్ం హవామహే వసాః కువిద్వనాని నః । సవితారం నృచక్షసమ్ ॥౮౬॥~~

ఘృతం మిమిక్షిరే ఘృతమస్త్వ యోనిర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమువస్త్వ ధామ ।

అనుష్వధమావహ మాదయస్త్వ స్వాహాకృతం వృషభ వక్షి హవ్యమ్ ॥7॥

సముద్రో ధూర్జిర్గుధుమాగ్ం ఉదారదుపాగ్ం శునా సమమృతత్వమానట్ ।

ఘృతస్త్వ నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వ దేవానామమృతస్త్వ నాభిః ॥8॥

వయం నామ ప్రబ్రవమా ఘృతేనాస్మిన్ యజ్ఞే ధారయామా నమోభిః ।

ఉప బ్రహ్మ శృణవచ్ఛస్యమానం చతుశ్శృణోఽవమీధౌర ఏతత్ ॥9॥

చత్వారి శృణో త్రయో అస్త్వ పాదౌ ద్వేశీర్దేవే సప్త హస్తాసౌ అస్త్వ ।

త్రిధౌ బద్ధో వృషభో రోరపీతి మహా దేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ ॥10॥

త్రి॑దా॒ హి॒తం ప॒ణి॒భిర్గు॒హ్యమా॒నం గ॒వి దే॒వాసా॑ ఘృ॒తమ॑న్వవి॒ద్ధన్ ।

ఇ॒న్ద్ర ఏ॒కగ్ం సూ॒ర్య ఏ॒కం జ॒జా॒న వే॒నాదే॑కగ్ స్వ॒ధయా॑ ని॒ష్ఠత॑క్షుః ॥11 ॥

॥
యో దే॒వానాం॑ ప్ర॒థమం॑ పు॒రస్తా॑భ్యశ్చై॒వభి॑యో రు॒ద్రో మ॒హర్షిః॑ ।

హి॒రణ్మ॒గధ్ం ప॒శ్యత॑ జా॒యమా॑నగ్ం స నో దే॒వశ్చ॑భయా॒స్సృత్వా॑ సం॒యున॑క్తు ॥12 ॥

యస్మా॑త్ప॒రం నా॑ప॒రమ॑స్తి కి॒న్చిద్వ॒స్థాన్నా॑నో॒ణీయో న॑ జ్యాయో॒ఽస్తి క॑శ్చిత్ ।

వృ॒క్ష ఇ॒వ పృ॒థ్వా బి॒వి తి॒ష్ఠత్యే॑క॒స్తేనై॒దం పూ॒ర్ణం పు॒రుషే॑ణ స॒ర్వమ్ ॥13 ॥

న క॒ర్మణా॑ న ప్ర॒జయా॑ ధ॒నేన॑ త్యా॒గేనై॒కే అ॒మృత॑త్వమా॒నశుః॑ ।

ప॒రేణ॑ నా॒కం ని॒హితం॑ గు॒హయాం॑ వి॒భ్రాజ॑దే తద్య॒తయో వి॒శన్తి॑ ॥14 ॥

వే॒దాన్త॑వి॒జ్ఞాన॑సుని॒శ్చితా॑ర్థా॒స్సంన్యా॑సయోగాద్య॒తయ॑శ్చు॒ద్ధస॑త్త్వైః ।

తే బ్ర॒హ్మలో॒కేతు॑ ప॒రాన్త॑కాలే ప॒రామృ॑తాత్ప॒రిమ॑చ్ఛన్తి స॒ర్వే ॥15 ॥

ద॒హ్రాం వి॒పాపం॑ ప॒రమే॑ఽశ్శ॒భూతం॑ యత్ప॒ణ్ణలి॒కం పు॒రమ॑ధ్యస॒గ్ధమ్ ।

తత్రా॑పి ద॒హ్రాం గ॒గనం॑ వి॒శాక॑ష్టస్సిన॒యదన్త॑స్త్వదుపా॒సిత॑వ్యమ్ ॥16 ॥

యో వే॒దాదౌ॑ స్వ॒రః ప్రో॒క్తో వే॒దాన్తే॑ చ ప్రతి॒ష్ఠితః॑ ।

తస్య॑ ప్ర॒కృతి॑నస్త్వ॒యః ప॒రస్య॑ మ॒హేశ్వ॑రః ॥17 ॥

13 | నారాయణసూక్తమ్

స॒హస్ర॑శీర్షం దే॒వం వి॒శ్వాక్ష॑ం వి॒శ్వశా॑ంభువం ।

వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణం దే॒వమ॑క్షరం ప॒రమం॑ ప॒దమ్ ।

వి॒శ్వతః॑ ప॒రమా॑న్ని॒త్యం వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణగ్ం హ॒రిమ్ ।

వి॒శ్వమే॒వేదం॑ పు॒రుష॑స్తద్వి॒శ్వము॑ప॒జీవతి॑ ।

ప॒తిం వి॒శ్వ॒స్వా॒త్కే॒శ్వ॒రగ్గి॒ం శా॒శ్వ॒తగ్గి॒ం శి॒వ-మ॒చ్యు॒తమ్ ।

నా॒రొ॒య॒ణం మ॒హా॒జ్ఞే॒యం వి॒శ్వా॒త్మానం ప॒రొ॒య॒ణమ్ ।

నా॒రొ॒య॒ణప॒రో జ్యోతి॒రాత్మా నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రొ॒య॒ణ ప॒రం బ్ర॒హ్మ త॒త్త్వం నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రొ॒య॒ణప॒రో ధ్యోతా ధ్యోనం నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

య॒చ్ఛ కి॒ఞ్చ కి॒ఞ్చ గ॒ర్భగ॒ర్భర్షం దృ॒శ్యతే శ్రూ॒యతే॑ ॥ ౧ ॥

అంత॒ర్భహి॒శ్చ తత్ప్ర॒ర్షం వ్యో॒ప్య నా॒రొ॒య॒ణః స్థి॒తః ।

అనంత॒మవ్య॒యం క॒విగ్గి॒ం స॒ముద్రే॒ఽన్తం వి॒శ్వశం॑భువమ్ ।

ప॒ద్మకో॒శ-ప్ర॒తీకా॒శగ్గి॒ం హృ॒దయం చా॒ప్యధో॑ముఖమ్ ।

అథో ని॒ష్ట్యా వి॒తస్త్యా॑న్తే నా॒భ్యాము॑పరి తి॒ష్ఠతి॑ ।

జ్వాల॒మాలో॒కులం భా॒తీ వి॒శ్వస్వా॒యత॒నం మ॒హత్ ।

సంత॒తగ్గి॒ం శి॒లాభి॑స్తులంబత్వాకోశసన్నిభమ్ ।

తస్యా॑న్తే సు॒షిరగ్గి॒ం సూ॒క్ష్మం తస్మిన్ ధృ॒ర్షం ప్రతి॑ష్ఠితమ్ ।

తస్య మధ్యే మ॒హాన॒గ్ని-ర్వశ్వా॑ర్చిర్వశ్వతోముఖః ।

సోఽగ్ర॒భుగ్విభ॑జంతిష్ఠన్నాహారమజరః క॒విః ।

తి॒ర్యగ్నా॒ర్థమ॑ధశ్శ్చై॒ర్నా ర॒శ్మయస్తస్య॑ సంతతా ।

సంతా॑పయతి స్వం దే॒హమా॑పాదతలమస్తకః ।

తస్య మధ్యే వ॒హ్నిశి॒ఖా అ॒ణీయో॑ర్ధ్వ వ్యవస్థితః ।

నీ॒లతో- యద॑మధ్యస్థా- ద్విద్యుల్లే॒ఖేవ॑ భా॒స్వరో ।

నీ॒వా॒ర॒ణా॒క॒వ॒త్త॒న్వీ॒ పీ॒తా॒ భా॒స్వ॒త్త॒నా॒ప॒మా॒ ।

త॒స్యాః॑ శి॒ఖా॒యా మ॒ధ్యే ప॒ర॒మాత్మా వ్య॒వస్థి॑తః ।

స బ్ర॒హ్మ॒ స శి॒వః॒ స హ॒రిః సేంద్రః॑ సో॒ఽక్ష॒రః ప॒ర॒మః స్వ॒రాట్ ॥

14 | ఆదిత్యమండలే పరబ్రహ్మోపాసనమ్

ఆ॒ది॒త్యో వా ఏ॒ష ఏ॒తన్మ॑ణ్ణలం తప॑తి తత్ర॑తా ఋ॒చస్త॑దృ॒చా మ॑ణ్ణలగ్ం స ఋ॒చాం లో॒కోఽథ॑ య
ఏ॒ష ఏ॒తస్సి॑న్మ॒ణ్ణలే॒ఽర్చి॑ర్ద్వి॒ప్యతే॑ తాని సా॒మాని॑ స సా॒మ్నాం లో॒కోఽథ॑ య ఏ॒ష ఏ॒తస్సి॑న్మ॒ణ్ణలే॒ఽర్చి॑షి
పు॒రుష॑స్తాని యజోగ్ంషి॑ స యజ॑షా మ॒ణ్ణలగ్ం॑ స యజ॑షాం లో॒కఘ్నే॑షా త్ర॒య్యే॒వ వి॒ద్యా తప॑తి
య ఏ॒షోఽన్త॑రాది॒త్యే హి॒రణ్మ॑యః పు॒రుషః॑ ॥1॥

15 | ఆదిత్యపురుషస్య సర్వార్థకత్వప్రదర్శనమ్

ఆ॒ది॒త్యో వై తే॒జః ఓ॒జో బ॒లం య॑శశ్చక్ష॒శ్శాస్త్ర॑మాత్మా మనో॑ మ॒న్యర్హ॑మ॒ర్హత్యు॑స్స॒త్వో మి॒త్రో
వా॒యు॒రోకా॒శః ప్రా॒ణో లో॒కపా॑లః కః కిం కం తథ్య॑త్యమ॒న్నమ॑మృతో జీ॒వో వి॑శ్వః
క॒తమ॑స్స్వ॒యమ్భు॑ బ్ర॒హ్మైత॑దమృత ఏ॒ష పు॑రుష ఏ॒ష భూ॑తానామ॒భిప॑తిర్బ్ర॒హ్మణ॑సా॒యుజ్య॑గ్ం
స॒లోక॑తామాప్నోత్యే॒తాసా॑మే॒వ దే॒వతా॑నాగ్ం సా॒యుజ్య॑గ్ం సా॒ర్ణితా॑గ్ం స॒మాన॑లోకతామాప్నోతి॒య
ఏ॒వం వేదే॑త్యుప॒నిష॑త్ ॥1॥

16 | శివోపాసన-మంత్రాః

ని॒ధ॒నప॑తయే నమః । ని॒ధ॒నప॑తాన్తికాయ నమః । ఊర్ధ్వా॒య నమః॑ । ఊర్ధ్వ॑లి॒ంగాయ॑ నమః ।

హి॒రణ్య॑ాయ నమః । హి॒రణ్య॑లి॒ంగాయ॑ నమః । సు॒వర్ణా॒య నమః॑ । సు॒వర్ణ॑లి॒ంగాయ॑ నమః ।

ది॒వ్యా॒య నమః॑ । ది॒వ్య॑లి॒ంగాయ॑ నమః । భ॒వాయ॑ నమః । భ॒వ॑లి॒ంగాయ॑ నమః ।

శ॒ర్వా॒య నమః॑ । శ॒ర్వ॑లి॒ంగాయ॑ నమః । శి॒వాయ॑ నమః । శి॒వ॑లి॒ంగాయ॑ నమః ।

జ్వలాయ నమః । జ్వలలిఖాయ నమః । ఆత్మాయ నమః । ఆత్మలిఖాయ నమః ।

పరమాయ నమః । పరమలిఖాయ నమః । ఏతత్సమస్య సూర్తస్య సర్వలిఖై స్థాపయతి
పాణిమన్తం పవిత్రమ్ ॥1 ॥

17 । పశ్చిమవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

సద్యోజాతం ప్రపద్యమి సద్యోజాతాయ వై నమో నమః ।
భవే భవే నాతిభవే భవస్వ మాం । భవోద్భవాయ నమః ॥1 ॥

18 । ఉత్తరవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

వామదేవాయ నమో శ్వేష్ఠాయ నమశ్వేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః
కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమో బలాయ నమో బలప్రమథనాయ
నమస్సర్వభూతనమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః ॥1 ॥

19 । దక్షిణవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

అఘోరే భ్యోఽథ ఘోరే భ్యో ఘోరఘోరతరే భ్యః ।
సర్వేభ్యస్సర్వశర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥1 ॥

20 । ప్రాగ్వక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి । తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥1 ॥

21 । ఊర్ధ్వవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

ఈశానః సర్వవిద్యానామీశ్వరః సర్వభూతానాం బ్రహ్మైభిపతిర్బ్రహ్మణోఽభిపతిర్బ్రహ్మ శివో మే
అస్తు సదాశివోమ్ ॥1 ॥

ద్వావింశోఽనువాకః | నమస్కారార్థ-మంత్రాః

నమో హిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయ హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యపతయేఽమ్మికాపతయ

ఉమాపతయే పశుపతయే నమో నమః || 1 ||

త్రయోవింశోఽనువాకః |

ఋతగ్ం సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగళమ్ |

ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం విశ్వరూపాయ వై నమో నమః || 1 ||

చతుర్వింశోఽనువాకః |

సర్వో వై రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు | పురుషో వై రుద్రస్సన్మహో నమో నమః |

విశ్వం భూతం భువనం చిత్రం బహుధా జాతం జాయమానం చ యత్ |

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

పంచవింశోఽనువాకః |

కరుద్రాయ ప్రచేతసే మిథుష్ఠమాయ తవ్యసే వోచేమ శన్తమగ్ం హృదే ||

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

అగ్నిహోత్రహవణ్యాః ఉపయుక్తస్య

షడ్వింశోఽనువాకః | వృక్షవిశేషస్యాభిధానమ్

యస్య వై కఙ్కత్కగ్నిహోత్రహవణీ భవతి ప్రత్యేవాస్యాహుతయన్తిష్ఠన్త్యథో ప్రతిష్ఠిత్యై || 1 ||

సప్తవింశోఽనువాకః |

కృణుష్య పాద ఇతి పఞ్చ |

అష్టావింశోఽనువాకః | భూదేవతాకమంత్రః

అ॒ది॒తి॒ర్దే॒వా గ॒న్ధర్వా॑ మ॒ను॒ష్యాః॑ పి॒త॒రోఽసు॒రాన్దై॒షాగ్ం స॒ర్వభూ॒తానాం॑ మ॒తా మే॒ది॒నీ మ॒హతా॑
మ॒హీ సా॒వి॒త్రీ గా॒య॒త్రీ జగ॑త్పూర్వీ పృ॒థ్వీ బ॒హు॒లా వి॒శ్వా భూ॒తా క॒త॒మా కాయా॑ సా
స॒త్యే॒త్యమృ॒తేతి॑ వసి॒ష్ఠః॑ || 1 ||

ఏకోనత్రింశోఽనువాకః | సర్వదేవతా ఆహః

ఆ॒పో వా ఇ॒దగ్ం స॒ర్వం వి॒శ్వా భూ॒తాన్యపః॑ ప్రా॒ణా వా ఆపః॑ ప॒శవ॑
ఆ॒పోఽన్న॒మాపోఽమృ॑త॒మాప॑స్స॒మాడా॒పో వి॒రాడా॑ప॒స్సర॒డాప॑శ్చ॒న్ద్రాగ్ం స్యా॒పో జ్యోతి॑గ్ం॒ష్యాపో॑
య॒జ్ఞాగ్ం॒ష్యాప॑ స॒త్యమాప॑స్సర్వా దే॒వతా॑ ఆ॒పో భూర్భు॒వస్సు॒వరా॑ప॒ ఓమ్ || 1 ||

త్రింశోఽనువాకః | సంధ్యావందనమంత్రాః

ఆపః॑ పు॒నన్తు॑ పృ॒థివీం పృ॒థివీ॑ పూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ ।
పు॒నన్తు॑ బ్ర॒హ్మణ॑స్స॒త్తిర్బ్ర॒హ్మపూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ || 1 ||
యదు॑చ్ఛి॒ష్టమ॑భోజ్యం॒ యద్వా॑ దు॒శ్చలి॑తం మమ ।
స॒ర్వం పు॒నన్తు॑ మా॒మాపోఽస॒తాం చ॑ ప్ర॒తిగ్రహ॑గ్ం స్యా॒హో || 2 ||

ఏకత్రింశోఽనువాకః |

అగ్ని॑శ్చ మా మ॒న్యుశ్చ॑ మ॒న్యుప॑తయశ్చ మ॒న్యుకృ॑తేభ్యః । పాపే॑భ్యో రక్ష॒న్తామ్ । యద॑హ్నా
పాప॑మ॒క్తార్హమ్ । మన॑సా వాచా హ॒స్తాభ్యామ్ । పద్మో॑ముదరేణ శి॒శ్నా । అహ॑స్తదవలు॒మ్పతు॑ ।
యత్కి॑చ్ఛ దు॒లితం॑ మయి । ఇద॑మహం మామమృతయోనౌ । సత్యే॑ జ్యోతిషి జహోమి స్వా॒హా

|| 1 ||

ద్వాత్రింశోఽనువాకః |

సూర్యశ్చ మా మన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతేభ్యః | పాపేభ్యో రక్షన్తామ్ | యద్రాత్రియా
పాపమక్తార్హమ్ | మనసా వాచా హస్తాభ్యామ్ | పద్మముదరేణ శిశ్నా | రాత్రిస్తదవలుమ్పతు |
యత్కించ దురితం మయి | ఇదమహం మామమృతయోనౌ | సూర్యే జ్యోతిషి జహోమి స్వాహా

|| 1 ||

త్రయస్త్రింశోఽనువాకః | ప్రణవస్య ఋష్యాదివివరణమ్

ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ | అగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ఇత్వార్హమ్ | గాయత్రం ఛందం | పరమాత్మం
సర్వపం | సాయుజ్యం వినియోగమ్ ||

చతుస్త్రింశోఽనువాకః | గాయత్ర్యావాహనమంత్రాః

ఆయాతు వరదా దేవీ అక్షరం బ్రహ్మ సంమితమ్ | గాయత్రీం ఛన్దసాం మాతేదం బ్రహ్మ జపస్వ
మే || యదహ్నాత్మరుతే పాపం తదహ్నాత్ప్రతిముచ్యతే | యద్రాత్రియాత్మరుతే పాపం
తద్రాత్రియాత్ప్రతిముచ్యతే | సర్వవర్ణే మహాదేవి సద్భ్యావిద్యే సరస్వతి ||

పంచత్రింశోఽనువాకః |

ఓజోఽసి సహోఽసి బలమసి భ్రాజోఽసి దేవనాం ధామనామాసి విశ్వమసి చిశ్వాయుస్సర్వమసి
సర్వాయురభిభూరో | గాయత్రీమావాహయామి | సావిత్రీమావాహయామి |
సరస్వతీమావాహయామి | ఛన్దర్బీనావాహయామి | శ్రియమావాహయామి ||

గాయత్రియా గాయత్రీచ్ఛందో విశ్వామిత్రఋషిస్సవితా దేవతాఽగ్నిర్ముఖం బ్రహ్మశిరో

విష్ణుర్హృదయగ్ం రుద్రశ్శిఖా పృథివీయోనిః ప్రాణాపాన వ్యానోదాన సమానా సప్రాణా శ్వేతవర్ణా

సాంఖ్యాయనసగోత్రా గాయత్రీ చతుర్విగ్ంశత్పక్షరా త్రిపదా షట్కుక్షిః పంచశీర్షోపనయనే

వినియోగః ॥ ఓం భూః । ఓం భువః । ఓం సువః । ఓం మహాః । ఓం జనః । ఓం తపః । ఓం

సత్వమ్ । ఓం తథ్యవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య భీమహి । భియో యో నః ప్రచోదయాత్ ॥

ఓమాహో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥2॥

షష్ఠింశోఽనువాకః । గాయత్రీ-ఉపస్థానమంత్రాః

ఉత్తమే శిఖరే జాతే భూమ్యాం పర్వతమూర్ధని బ్రాహ్మణేభ్యోఽభ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛదేవి
యథాసుఖమ్ । స్మృతో మయా వరదా వేదమాతా ప్రచోదయన్తి పవనే ద్విజాతా । ఆయుః

పృథివ్యాం ద్రవిణం బ్రహ్మవర్చస్సం మహ్యాం దత్వా ప్రజాతుం బ్రహ్మలోకమ్ ॥

సప్తత్రింశోఽనువాకః । ఆదిత్యదేవతామంత్రాః

ఘృణేస్సార్వ ఆదిత్యో న ప్రభా వాత్సక్షరమ్ । మధు క్షరన్తి తద్రసమ్ ।

సత్వం వై తద్రసమాహో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥1॥

అష్టత్రింశోఽనువాకః । త్రిసుపర్ణమంత్రాః

బ్రహ్మమేతు మామ్ । మధుమేతు మామ్ । బ్రహ్మమేవ మధుమేతు మామ్ । యాస్తే సోమ ప్రజా
వధ్యోఽభిసో అహమ్ । దుష్వప్సహన్ దురుష్పహ । యాస్తే సోమ ప్రాణాగ్ం స్తాజ్ఞాహోమి ॥1॥

త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । బ్రహ్మహత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే

బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పశ్యన్తిపునన్తి । ఓమ్ ॥2॥

ఏకోనచత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధయా । మధు మేధయా । బ్రహ్మమేవ మధు మేధయా । అద్యానో దేవ సవితః

ప్రజావత్సాప్రీత్యాభగమ్ । పరా దుష్వప్షియగ్ం సువ । విశ్వోని దేవ సవితర్దుర్జితాని పరాసువ ।

యద్భద్రం తన్న ఆసువ । మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సింధవః । మాభ్యర్చస్సన్తోష్టభిః ।

మధు నక్తముతోపసి మధుమత్పార్థివగ్ం రజః । మధున్యారస్తు నః పితా । మధుమాన్సో
 వనస్పతిర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః । మాధ్వర్గో వో భవన్తు నః । య ఇమం త్రిసుపర్ణమయాచితం
 బ్రాహ్మణాయ దధ్యాత్ । భూరహిత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి ।
 తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥

చత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధవా ॥ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మమేవ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః
 కవీనామృషిర్వప్రాణాం మహిషా మృగాణామ్ । శ్వేనో గృద్ధ్రాణాన్ స్వభితిర్వనానాగ్ం సోమః
 పవిత్రమత్యేతి రేభన్తి । హగ్ంసశ్శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిభిర్దురోణసత్ ।
 నృషద్వరసదృతసద్వోమసదభ్రా గోఞా ఋతఞా అబ్రిఞా ఋతం బృహత్ । ఋచే త్వ రుచే
 త్వ సమిధృవన్తి సరితో న ధేనాః । అన్తర్హృదా మనసా పూయమానాః । ఘృతస్య ధారా
 అభిచాకశీమి । హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ । తస్మిన్ ధృప్తర్థో మధుకృత్ కులాయా
 భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః । తస్యాసతే హరయస్సప్త తీరే స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారామ్ ।
 య ఇదం త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దధ్యాత్ । చిరహిత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే
 బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥ ౧ ॥

ఏకచత్వారింశోఽనువాకః । మేధాసూక్తమ్

మేధాదేవీ జషమాణా న ఆగాబ్విశ్వాచీ భద్రా సుమనస్యమానా ।
 త్వయా జప్తా నుదమానా దురుక్తాన్ బృహద్వదేమ విదధే సువీరాః ।
 త్వయా జప్తా ఋషిర్భవతి దేవి త్వయా బ్రహ్మైగతశ్రీరుత త్వయా ॥

త్వయా॑ జష్ట॑జ్ఞైత్రం॑ వి॒ద్ధతే॑ వ॒స్తు సా నో॑ జ॒షస్త్వ ద్ర॑విణో న మే॒ధే ॥

ద్విచత్వారింశోఽనువాకః ।

మే॒ధాం మ॒ ఇ॒న్ద్రో దదా॑తు మే॒ధాం దే॒వీ స॒రస్వతీ॑ । మే॒ధాం మే॑ అ॒శ్వినా॑పు॒భావా॑ధ॒త్తాం
పు॒ష్కర॑సృ॒జా । అ॒స్పరా॑సు చ॒ యా మే॒ధా గ॑న్ధ॒ర్వేషు॑ చ॒ యన్మ॑నః । ధై॒వీం మే॒ధా స॒రస్వతీ॑ సా మాం
మే॒ధా సు॒రభి॑ర్భుష॒తాగ్ సాహా॑ ॥

త్రిచత్వారింశోఽనువాకః ।

ఆ మాం మే॒ధా సు॒రభి॑ర్వ॒శ్వరూ॑పా హిర॒ణ్యవ॑ర్ణా జగ॒తీ జగ॑మ్యా ।
ఊ॒ర్ధ్వ॑స్వతీ॒ పయ॑సా పి॒న్వమా॑నా సా మాం మే॒ధా సు॒ప్రతీ॑కా జ॒షన్తామ్ ॥1

చతుశ్చత్వారింశోఽనువాకః ।

మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒య్యు॒గ్నిస్తే॑జో దధా॑తు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యాన్తే॑
ఇ॒న్ద్రియం॑ దధా॑తు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యి సూ॒ర్యో భ్రా॑జో దధా॑తు ॥1 ॥

పంచచత్వారింశోఽనువాకః । మృత్యునివారణమంత్రాః

అ॒పైతు॑ మృ॒త్యుర॒మృతం॑ న ఆగ॑న్ వైవ॒స్వతో నో॑ అ॒భయం॑ కృ॒ణోతు॑ ।
ప॒ర్ణం వ॑న॒స్పతే॑లి॒వౌభా న॑శ్శ్చే॒యతా॑గ్ ర॒యిస్స॑చ॒తాన్మ॑శ్చ॒చప॑తిః ॥

షట్చత్వారింశోఽనువాకః ।

ప॒రం మృ॒త్యో అ॒నుప॑రే॒హి ప॒థ్నాం య॑న్తే॒స్వ ఇ॒తరో॑ దే॒వయా॑నాత్ ॥
చ॒క్షు॑ష్ణతే॒ శృ॒ణ్వతే॑ తే బ్ర॒హ్మి॒మా నః॑ ప్ర॒జాగ్ం లి॑లి॒ష్టా మో॒త ప్రి॒రాన్ ॥